

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Glas de chemare.

Publicăm în întregime pastorală Preasfinției Sale Episcopului Miron al Caransebeșului, în chestia adunării unui fond pentru a se ridica un seminar episcopesc în Caransebeș și atragem atențiunea cititorilor noștri asupra cuprinsului ei. E următorul:

Nr. 1263 Pres. ex. 1911.

MIRON,

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și a poporului dreptcredincios episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Tuturor dignitarilor bisericești, deputaților sinodali, asesorilor consistoriali, protopopilor tractuali, comitetelor parohiale din singuraticile comune bisericești, întreg clerului pastoral și iubitorului popor credincios din eparhie.

Dar și mila del Dumnezeu, părintele nostru cel din ceruri!

Simțul răspunderii mari, ce Ne apăsă, umerii pe urma grelei chemări, încredințate Nouă, sfetnicilor Noștri și tuturor fruntașilor, trimiși de cler și popor în marele sfat al întregii vîlădiei, numit sinod eparhial, ne-a îndemnat, ca — întrunindu-ne cu toții împreună — să ne sfătuim asupra mijloacelor și căilor, pe cari mai bine și mai cu nădejde am putea asigura și întări temelile viitorului bisericii noastre și a credinciosului ei popor.

După lungi și amănunțite debateri am ajuns la acel sfârșit, că așezămintele noastre bisericești și culturale din centrul episcopiei noastre au să se lupte cu cele mai mari greutăți și lipse, cari împiedecă pe cei dela cărma bisericii noastre dela realizarea unui progres mai vădit, ba uneori opăcesc chiar și merul normal al afacerilor curente. Și știut este, că centrul episcopiei noastre — unde residă episcopul și sfetnicii și împreună-muncitorii săi, este capul întregului nostru organism bisericesc, chemat a croi planurile și căile pentru nimicirea tuturor relelor incubate în sinul credincioșilor, pentru curățirea holdei sufletești a poporului de toate buruienile otrăvitoare, și pentru îndreptarea lui pe calea ce duce la înaintarea în cele morale, culturale și economice. Știut este, că centrul episcopiei are să formeze inima, care trebuie să încălzească pe toți conducătorii poporului — preoți, învățători și fruntași — și să-i însuflețească la muncă neobosită pentru binele celor ce formează biserica cea vie a episcopiei întregi. Astfel — călăuziți de acest adevăr — cu toții trebuie să ajungem la convingerea, că lipsele așezămintelor din centrul episcopiei trebuie grabnic delăturate. Toți — cu mic cu mare, singuraticii, precum și comunele bisericești și toate corporațiunile din ele — trebuie să ne sară în ajutor, căci acolo, unde este capul și cărma bisericii noastre, acolo trebuie să fie puterea și fala vîlădiei întregi.

Cine vrea să ne cunoască episcopia noastră, vine la centrul ei, ca să vadă, ce-i putem arăta?

În concludul măritului sinod eparhial Nr. 45/1910 astfel se zugrăvesc multe din trebuințele episco-

piei noastre... „n'avem de unde îmbunătăți cât de cât salariile profesorilor și ale oficialilor consistoriali de sus până jos”, și astfel la slujbe cu plată puțină abia se găsesc bărbați potriviți pentru ele; „n'avem un edificiu seminarial corespunzător... și internat de dai Doamne nici pentru elevii din secțiunea teologică, nici pentru cei din secțiunea pedagogică”, și de aceea mulți fii buni ai eparhiei noastre se feresc de aceste cariere, iară ceice vin la teologie și pedagogie sunt stingheriți în ocupațiunile și traiul lor din seminar, prin neajunsurile, ce le întâmpină din lipsa unei clădiri unitare și potrivite: „n'avem cancelării pentru trebuințele administrațiunii centrale”, din care cauză se împiedecă munca și se întârzie rezolvarea afacerilor; „n'avem destule mijloace pentru ajutorarea școalelor, învățătorilor și a catihetilor”, din care cauză în unele sate sărace tinerimea rămâne lipsită de razele luminoase ale culturii, iară în altele crește fără a se împărtași de cunoștințele credinței strămoșești. Și — precum în natură fără lumină și căldură nu se desvoltă plantele și ierburile, — așa și tinerimea — lipsită de lumina minții și căldura credinței străbune — nu va putea deveni tăria și scutul familiilor, a bisericii, a neamului și a patriei.

Pentru acoperirea succesivă a acestor trebuințe, sinodul hotărăște a se întemeia un nou fond eparhial. Temelia acestui fond am pus-o însumi, subsemnatul episcop, cu 5000 cor. dimpreună cu alți fruntași, clerici și mireni, a căror contribuiri s'au urcat cu sfârșitul anului trecut la însemnata sumă de peste 70.000 cor. Din aceasta și până acuma am ajutorat mai multe parohii sărace, ca să-și poată clădi școale corespunzătoare legilor și cerințelor pedagogice, și ca să nu pierdem aceste așezăminte ale bisericii.

Temelia bisericii noastre celei vii o formează fără îndoială poporul dela țară, credincioșii noștri din singuraticile sate și comune. Viitorul nostru și al bisericii atarnă dela ei. De aceea acestor credincioși trebuie să le deie cei dela cărmuirea bisericii cea mai mare îngrijire, ca să se poată mântui de toate relele și să poată spori în cele bisericești, culturale și economice, devenind zidul puternic al bisericii și al tuturor așezămintelor ei, și să crească și patriei cetățeni valoroși, vrednici de investiții lor părinți și strămoși, cari adeseori au format din trupurile lor zid de apărare a țării contra semilunei turcești. În scopul acesta poporul are lipsă de conducători harnici, isteți, pătrunși de gândul de a-și iubi turma, încât să-și puie și sufletul pentru ea și înaintarea ei. Preoții și învățătorii trebuie deci în prima linie să fie la culmea chemării lor. Lor le sunt încredințați credincioșii bisericii noastre. Dela priceperea și zelul lor de păstorie atarnă în cea mai mare măsură viitorul parohiilor și cu ele a eparhiei întregi. Iară de altă parte un mare adevăr exprimă un s. Grigorie, când

zice: „Preoții cei răi cauzează decadența poporului”.

Ca ei să poată îndeplini această grea sarcină, trebuie să se deie tinerimei seminariale, ce se pregătește pentru cariera preotească și învățătorescă, cea mai aleasă și îngrijită creștere, atât ca instrucție cât și ca educație.

Preoții noștri din bătrâni n'au avut prea multă carte, dară tăria credinței lor și simțul răspunderii pentru slujba lor de păstori i-a făcut apostoli prețuiți și neuitați ai bisericilor noastre dela sate. Astăzi tinerimea, din care se recrutează elevii seminariilor, crescută în școale neconfesionale, este mai expusă ispitei multelor curente neprielnice bisericii și învățăturilor ei, mai ales că azi lumea e plină de fel și fel de credințe deșarte; de aceea și trebuie muncă îndoită pentru a putea crește preoți buni și conștiinși.

Nu înțepte nici o îndoială, că asupra creșterii elevilor din seminar are înrăurire și edificiul, și internatul, unde elevii au să petreacă 3—4 ani.

Toate bisericile își cresc preoțimea și dascălimea în internate, ca toată purtarea, toată ținuta, tot pasul să fie controlat și îndrumat spre tînta, ce se urmărește. Ba în unele țări clericii se cresc în seminarii, unde intră de mici băieți, ca astfel de mici să fie feriți de orice învățături și apucături rele, cari le-ar putea învenina sufletul, căci după vorba s. Ieronim: „E greu a stărpi aceea, ce a supt în sine sufletul tinăr”.

Internatul, de care eparhia noastră dispune astăzi, este de tot necorespunzător. Dar să nu-l descriem noi, ci să ascultăm glasul elevilor clerici, cari locuiesc azi în el. Iată cum îl descriu:

„Sala de studiu, în care au să se facă preparațiile pentru școală, nu e suficientă... așa încât suntem siliți a studia în refectorul umed și rece sau în întunecoasa odaie a servitorului; ba ce e mai mult, se studiază și în pod la luminare, unde vecinic e curent. În o astfel de situație nu numai că nu putem satisface cerințelor înalților noștri dignitari în ceea ce privește progresul în studii, dar ne atragem și diferite morbiuri, cari ne îngreunează și mai mult împlinirea datorințelor... Starea zidirii ca atare e sub critică. Pe la ferești vântul intră în liberă voie; la ușe deasemenea. Plafonul ne amenință cu cădere, cuptorul... fumegă. Dormitorul se află în același hal ca sala de studiu cu adaosul, că nu ne putem scăpa de duhoarea infiltrată în pereți. Ne sculăm cu capul turmentat atât de duhoare, cât și de fum”.

Iată, iubit cler și popor, glasul de tânguire al propriilor voștri fii și nepoți. El trebuie să vă pătrundă la inimă și să vă predisună la jertfe pentru zidirea unui

Seminar episcopesc,

care să facă cinste unei eparhii de peste 400.000 suflete, așezate în aproape 400 comune bisericești nu

din cele mai sărace, ba unele chiar cu bună și înfloritoare stare materială.

Iată, iubitorilor noștri credincioși, cuvântul pentru care noi ținem de una din cele mai arzătoare trebuințe a episcopiei noastre zidirea unui seminar.

Dacă atâtea comune bisericești de ale noastre au școale și biserici din cele mai mărețe în întreaga noastră mitropolie, oare aproape 400 de comune să nu fie în stare a face în centrul vîlădiei noastre un seminar, care să ne facă cinste?

Euzic, că putem, numai să voim, numai să ne știm însufleți unii pe alții pentru mărețul scop.

„Demnitătea preotească întrece pe ori care alta, deci se recere ca cel ce o are să servească tuturor de model”, zice un sf. Grigorie; iar într'un internat ca cel descris, cu greu se vor putea pregăti clericii pentru înalta și greaua lor chemare, ca să devie „lumina lumii și sarea pământului”.

Cu deplină încredere în spiritul și iubirea de jertfă a clerului, poporului și a tuturor fruntașilor lui din acest frumos și în mare parte mănăst și binecuvântat colț de țară al iubitei noastre patrii, ne îndreptăm și noi glasul nostru părintesc către toți fiii vîlădiei noastre, chemându-i pe toți — cu mic cu mare, tineri și bătrâni, bărbați și femei — la contribuie pentru noul fond eparhial și îndeosebi pentru zidirea unui seminar episcopesc.

O fac aceasta — îndatorat de concludul măritului sinod eparhial nr. 45 din 1910, adus pe temeiul punctului VIII, din „dispozițiunile generale” ale „Statutului organic”. Anume la propunerea și dorința noastră de a fi însărcinat consistorul eparhial cu îndeplinirea unei colecte generale în scopul întemeierii unui fond nou pentru acoperirea trebuințelor arzătoare atinse mai sus, sinodul a hotărât astfel: „Sinodul eparhial ascultând cu vie atențiune această nobilă și frumoasă dorință a Preasfinției Sale dlui episcop Dr. Elie Miron Cristea — între aplause unanime — cu adâncă recunoștință și mulțumită primește donațiunea de 5000 cor. și decide, ca consistorul diecezan să lanseze o colectă-apel spre realizarea dorinței Preasfinției Sale: întemeierea unui fond eparhial special”.

„Unanimele aplause”, cu cari a fost primită această propunere, ași dori să se prefacă în unanime contribuiri ale tuturor credincioșilor din eparhie, și atunci scopul măreț e aproape de împlinire.

Un adânc simț de recunoștință ne cuprinde față de nemuritorii noștri înaintași în scaunul arhieresc, episcopul Ioan și Nicolae, dintre cari mai ales primul episcop național, fericitul Ioan Popasu, luptând cu mari pedeci și negăsind în centru aproape nimic, — ni-a creat așa zicând din nimica și ni-a întemeiat așezămintele și fondurile ce le avem. Neînchipuit de grele, uriașe chiar, și azi de noi aproape neîn-

teles erau greutatea între cari a lucrat el și proțimea sa. Generația lui și în asemenea împrejurări maștere și-a făcut datorința, lăsându-ne moștenire — pe lângă iubirea nefermărită de biserică, neam și patrie — și însemnate așezăminte. Binecuvântată să fie în veci amintirea vrednicilor noștri înaintași!

Acum a sosit rândul nostru, a fiilor de azi ai sf. noastre biserici. Acum deci a sosit vremea, ca să ne arătăm și noi vrednici de nemuritorii noștri părinți și înaintași. Acum ni se îmbie cel mai binevenit prilej ca să dovedim — nu dela gură — ci prin fapte și prin jertfe, cum ne iubim biserica și legea strămoșească?

Iubiților credincioși!

Dacă în centrul episcopiei noastre n'am avea lipse mari — precum de fapt avem, — dacă am dispune de cuvenitele fonduri, din cari să zidim un seminar potrivit împrejurărilor noastre: — Noi și atunci ne-am îndrepta glasul nostru către toți credincioșii eparhiei. Iată de ce? Noi vrem, că la seminarul ce se va zidi, fiecare suflet drept credincios român din întreagă vîlădicia să dea ceva, ca să aibă toți conștiința, că au contribuit fie și numai cu o cărămidă la ridicarea acestui templu de cultură românească. Această conștiință va face apoi, ca seminarul să devie în ochii tuturor credincioșilor noștri semnul văzut, simbolul unității noastre bisericesti-culturale, închiegându-ne „dela vîlădică până la opincă” prin dragostea către așezămîntul cel mai de căpetenie al episcopiei întregi.

Ași fi dorit, ca mai de mult să emit acest apel către obștea noastră drept credincioasă, dară m'au reținut deoparte vitregile împrejurări, potopul care s'a deslăntuit peste o parte a eparhiei noastre anul trecut, iară de altă parte am crezut, că tocmai postul s. Inverii este timpul cel mai potrivit, să atrag luarea aminte a credincioșilor noștri și asupra trebuințelor sufletești ale omului, îndemnându-l la jertfe pe altarul culturii noastre bisericesti. Nici când nu suntem datori mai mult ca tocmai în acest sf. post „a lăpăda dela noi toată grija cea lumească” și a urma sfatului sf. evangelist Mateiu, care în evanghelia ce se citește în Dumineca înainte de apucatul postului ne grăiește astfel: „Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde molile și rugina le strică... ci vă adunați vouă comori în cer, unde nici molile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură.”

Cu aceste cuvinte evanghelice vă îndemn și eu, iubiților credincioși, ca să nu vă gândiți numai și numai la adunarea de bogății, de comori aici pe pământ, ci se jertfiți și pentru trebuințele voastre sufletești, pentru așezămintele de cultură, fără de cari nici un neam și nici o biserică nu poate exista. Din câștigul vostru, din bogățiile ce vi le-a dat Dumnezeu, să jertfiți cât mai mult și pentru scopul, ce vi l-am arătat, și îndeosebi pentru școala cea mare din care au să ese povățuitorii voștri și ai urmașilor voștri, au să ese cei ce vor lucra pentru luminarea voastră și pentru mântuirea sufletelor voastre. Deci — ceea ce dați pentru seminar și creșterea conducătorilor — vouă înși-vă vă dați.

Și darul cel mai mic va fi bine primit, ca și dinarul văduvei din s. evanghelie; iară dela cei ce i-au dăruit Dumnezeu cu stare mai bună, se și cere mai mult.

Cine va scrie la timpul său istoricul zidirii seminarului, acela va

cuprinde în cartea sa numele tuturor dăruitorilor; iară numele preoților, fruntașilor, comunelor și corporațiilor, cari vor dăruia cel puțin 1000 cor. se va săpa cu litere de aur în tablele de marmoră din sala festivă a seminarului, sau dela intrarea principală.

Sumele mai mari se vor putea solvi în curs de 3 ani, încât dăruitorii să nu simtă greutate la plătierea lor.

Ca această colectă să aibă succes cât mai bun, dispunem îndeosebi următoarele:

1. Preoții din singuraticile parohii să pregătească întreg poporul atât prin predici în biserică, cât și în toate convenirile lor cu parohie-nii, sau pe calea ce vor crede-o mai corăspunzătoare pentru acest scop mareț. Invățătorii, cărturarii și toți fruntașii satelor și orașelor să le ofere tot sprijinul lor.

2. În Dumineca Floriilor, în care sperăm că vor fi mai mulți poporeni la s. biserică — dacă de timpuriu li se va atrage atențiunea asupra acestei pastorale — să se cetească la înfelesul tuturor această pastorală-apel și să se îndemne toți la jertfe după putința fiecăruia. Unde împrejurări locale vor justifica, se poate alege altă sărbătoare, eventual chiar sărbătura s. Paști.

3. În Dumineca Floriilor sau în ziua când se va ceta apelul, se va purta un disc (tas) anume pentru scopul acesta. În parohiile vacante unde s'ar întâmpla să nu fie slujbă în acea zi, discul se va purta în o Duminecă viitoare. Acest disc se repetă în curs de 3 ani.

4. La un termen potrivit împrejurărilor locale se va convoca ședința comitetului parohial, unde președintele și preoții vor arăta scopul mareț, ce se urmărește, și vor îndemna pe toți să propună a se vota din averea ori venitele parohiei o parte și pentru acoperirea arzătoarei lipse arătate în această pastorală, căci — ce folos dacă unele parohii, unele membre ale eparhiei, au de toate, — iară capul eparhiei, centrul, duce lipse? Suma oferită — intrucât va fi mai mare — se va putea plăti în curs de 3 ani.

5. Tot în comitet se vor stabili amănuntele, cum să se facă colecta în comuna întreagă, ca să reușască mai bine. Din parte-ne dispunem numai în general, că episcopii sau alți încredințați, împărțiți după strade sau părți din parohie, vor avea la timp potrivit — la o sărbătoare — să meargă câte doi din casă în casă și să adune dela toți daruri, însemnându-i pe hârtie. Unul înseamnă și celalalt adună banii. Lăsăm la bună chibzuiala membrilor să afle și statorească timpul cel mai potrivit pentru facerea colectei generale la toți credincioșii. Sumele adunate se vor preda episcopului primar, în prezența preotului, care va induce ofertele în consemnările tipărite.

6. Pe fruntașii mai cu stare, mari proprietari, advocați, medici, oficiali, neguțători, întreprinzători, arendași și alții, sunt îndatorați înșiși preoții a-i cerceta și a le solicita ajutorul, explicându-le scopul. În deosebi să fie îndemnați a jertfi pentru fiii eparhiei aceia, pe cari Dumnezeu nu i-a dăruit cu fii proprii.

7. Sumele intrate le trimite episcopii sub controlul preoților fie la oficiul protopopesc competent, fie direct la cassa consistorului diecezan, iară în cazul din urmă protopopului îi comunică, cât a trimis și când? Prima colectă este a se expedia îndată după încasarea banilor și cel mult până la 1 Octombrie 1911.

8. La vară și la toamnă, după culegerea rodurilor, să se facă pe o

cale ducătoare la scop — pelângă colecta generală — și o colectă de bucate: grâu, săcară, cucuruz, ovăs etc. Cele adunate se vînd cu cuvenitul control al comitetului parohial, și banii intrați se aștern cel mult până la 15 Decembrie 1911. Amănuntele colectării le va stabili comitetul parohial.

9. Unde comuna zidește biserică, sau școală, și deci puterile ei sunt sleite, acolo colecta generală la popor se face la alt timp mai potrivit, d. e. la anul. Asemenea și în comunele greu lovite de potopul anului trecut. Intre fruntașii cu stare însă colectă este a se face în anul acesta.

10. Preoții se îndatorează cu toată strictețea a îngriji de cea mai conștiințioasă îndeplinire a celor dispuse în acest ordin; iară protopopii vor controla executarea lor, ținând în evidență specială comunele, cari și-au făcut datorința și îndemnând cu graiul și în scris pe ceie ar fi făcut vr'o întrelăsare. Preoții și episcopii etc., cari se vor distinge prin zel deosebit întru buna reușită a colectei, se vor face vrednici de recunoștința Noastră și a superiorității bisericesti.

Nădăduim, că toți credincioșii bisericești, și în deosebi organele bisericesti de sus până jos, vor înțelege și asculta glasul Nostru rugător; iar de altă parte mai mișcător decât Noi credem, că-i va îndemna pe toți însuși marețul scop și-i va însușește, ca în fiecare comună să se facă o colectă frumoasă. În deosebi îmi pun încrederea și în preoțimea noastră, îndemnându-o să caute a imita în această privință clerul mult mai sărac al arhidiecezei, care la zidirea catedralei metropolitane a dat dovezi de rară însușește și de neașteptate jertfe. Preoții, și fruntașii să premeargă cu exemplul lor, înscriindu-se în fruntea colectelor.

Iubiților credincioși!

Tocmai acuma natura din afară, firea întreagă — văi, câmpii și păduri — a reînviat spre o nouă viață adunându-și nouă puteri și pregătindu-se, să dăruiască la toamnă omenimii roduri din belșug.

Iară cât de curînd vom serba praznicul sfîntei Inverii, care prin învierea din morți a Măntuitorului Cristos ne ridică „dela pământ la ceriu”, ne ridică dela preocupățiunile cele pămîntești la cele înalte, la cele sufletești, la ideilele unui popor, arătându-ne prin învățăturile Celui înviat, cum trebuie să ne îngrijim nu tot de cele trupești, materiale, ci și de trebuințele sufletului, de cultura minții și a inimii.

Aceste două împrejurări trebuie să ne îndemne și pe noi — pe toți — ca și noi să reînviem oarecum spre o nouă viață, să adunăm nouă puteri și mijloace pentru un așezămînt de cultură și pentru celelalte trebuințe bisericesti ale episcopiei.

Adevărat, că pentru scopul atins — deși nu voim să facem lux, ci numai ceea ce e absolut de lipsă — se cer sute de mii; dar asta n'are să ne descurajeze, căci în eparhia întreagă suntem mulți — peste 400.000 suflete; — și dînd toți cât pot — și din pușinul tuturor se va aduna o sumă însemnată, sau după vorba poetului Coșbuc

„Picurii cu strop de strop
„Fac al mărilor potop.”

Dorind tuturor cel mai bun succes, am rămas cu ahierescă binecuvîntare

Caransebeș, la 1 Mărțișor 1911.

Al Vostru de bine voitor

Dr. Elie Miron Cristea
episcop.

Discurs parlamentar

rostit în dieta țării, Marți, în 21 Martie stil nou, din partea deputatului naționalist român
Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

(Urmare).

Nu sunt eu chemat să apăr aici România și să-mi bat capul cu chestia independenței României, și drept aceea voi reflecta numai atîta la declarația contelui Tisza în chestia aceasta, că din parte-mi lasă toată grija independenței României pe regele Carol al României, pe prietinel bun și intim al regelui nostru, care este unul dintre cei mai înțelepți domnitori ai Europei, și pe acei bărbați de stat ai României, despre cari nu de mult a zis un colaborator al lui Figaro din Paris, că România nu are ecel neajuns, că are puțini și geniali bărbați de stat, ci are, că dispune de prea mulți politicieni geniali. Aceștia se vor îngriji de independența României, care de altocum așa cred, că și așa nu interesează pe nimeni de aici din cameră, decât pe contele Stefan Tisza și pe puținii deputați naționaliști. Dar fiindcă contele Tisza accentuează atît de mult, că elementul maghiar și monarhia are așa mare interes să trăiască în prietenie cu România, atunci er fi foarte de dorit, ca să înceteze odată acele împunsături de ac și aceea politică de bătătură, ce se urmează față de România și față de cetățenii români, cari vin la băi în Ardeal, pentru că ori căt de mic și neînsemnat s'ar părea acestea, totuși fac sînge rău. Nu acuz pe acel chelner, care se poartă brutal cu oaspeții români... (Contraziceri în stînga, sgomot).

Prezidentul (sună cu clopotul): Mă rog liniște.

Dr. Alexandru Vaida: ... sau pe acel jandarm, care în Oșna-Sibiului a escortat pe o damă din România la casa comunală, pentru că nu se putea înțelege și a luat de pe haina fetei ei tricolorul român, zicînd, că acesta este contra statului.

Nu învinuim pe acești feciori miei, nici pe ofițerii miei ai administrației, pentru că aceștia cred, că într'adevăr s'ar fi un mare act patriotic, că mîntuiesc ideea statului maghiar; ci înainte de toate trebuie schimbarea sistemului, și în primul rând membrii on. camere au datoria să premeargă cu exemplu, cum trebuie să ne purtăm față de România și față de orice stat străin.

Mare răspundere are în privința aceasta și presa maghiară, care totdeauna inventează ori agitație identică românească, ori pangermană, ori panslavă, ba chiar și la Sași află de multeori agitație; trebuie să se pună capăt odată acestora, și dacă într'adevăr s'a întâmplat ceva, atunci trebuie să se dovedească faptul acela prin date reale și obiective, iar nu să se pună toate în socoteala noastră, pentru că mai tîrziu s'a iasă la iveală, că nu s'a întâmplat nimic. (Sgomot).

Aici e de exemplu cazul dela Cluj. (S'a z-m în centru) „Pesti Hirlap” s'a mîndrit, că studenții universitari valahi au voit să conturbe evlaviază zilei de 15 Martie și s'au purtat astfel, cum nu se u-vine unor tineri culți. Z. de zi au apărut articole: „Agitație valahă în Cluj” și altele, articole de fond și mai mici, că Ardealul este în primejdie, că băștii români au demonstrat, cănd a trecut procesiunea pe lângă Mense, că Românii au strigat la adresa bar. Wasselényi, că „și acesta vrea să fie Excelență”. Toate acestea le au pus în socoteala tinerilor români.

După aceea același ziar — dvoastră, cari vă ocupați cu ziaristica, știți, că este datină să se exagereze unele lucruri — serie următoarele, (cetește) „Dr. Béla Pósta, profesor universitar în Cluj, președintele Mensei, s'a declarat asupra demonstrațiilor de Mercuri”. Și spune, că Dr. Béla Pósta raportează în nr. 17 a lui „P. Hirlap” și trece simplu peste acel articol alui „Pesti Hirlap” în care se spunea, că demonstrații au fost Români, pentru că demonstrații au fost Maghiari, și de aceea nu le amintește numele. Și astfel după ce scrie o coloană și jumătate despre acest fapt, lasă asupra cetitorului impresia, că demonstrații au fost Români, că Românii au turburat de fapt evlaviază sărbării.

Eu nu pot înțelege, că tinerii noștri români și-ar fi uitat întru atîta de sine, încât să nu respecte sărbătura de libertate a altora, cănd ei cer pe seama lor cu atîta foc libertate și drepturi? (Sgomot). Și iată constat eu, că acei trei sau patru tineri au fost Maghiari. (Sgomot). Pentru că acela, care a strigat din fereastră la adresa baronului Wasselényi, a fost universitarul Mondisch Győző, pe care l-au și aruncat îndată dela Mense, ceilalți cari au fost de față și au aprobat pe Mon-

Fabr. de vopsea odin, Fried. Bayer & Co.
Elberfeld, Leverkusen, b/ Mühlheim, a/ Rh.

Nr. 59/1911.

[120] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din Bejan, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt salar de 600 cor. din repartitie dela comunele susținătoare de școala Bejan și Cănelul de jos 400 cor. ajutor ce se va cere dela stat, cuartir în natură și lemne de foc.

Învățătorul este deobligat a învăța pe copii răspunsurile liturgice, ai conduce și a cânta cu ei în biserică și a ținea strănă în biserică în Dumineci și sărbători.

Concurenții au ași înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termen deschis oficiului protopresbiter al Devei, având a se prezenta în una din Dumineci sau sărbători în vre o biserică spre ași arăta desteritatea în cântările bisericești.

Bejan, la 27 Februarie 1911.

Nicolae Berariu
paroh și preș.

Nr. 59/911. Văzut:

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 76/911

[121] 1—3

Anunț de licitațiune.

În 25 Martie v. (7 April n.) a. c., la oarele 2 după amiază, se va da prin licitațiune minuendă în întreprindere edificarea bisericești gr. or. rom. din Orăștioara-de-jos.

Prețul de strigare e 12.000 cor.

După această sumă are a se depune vadiul de 10% în hârtii de valoare sau bani gata.

Licitațiunea se va ține în edificiul școlăi.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitațiune se pot vedea în oficiul parohial.

Orăștioara-de-jos, 17 Martie 1911.

Ioșif Dumitru
capelan și preș. com. par.

Vidi:

V. Domșa
protopresbiter.

Nr. 61/1911.

[106] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de către Preaveneratul Consistor arhidiecezan prin rezoluțiunea dto 30 Maiu 1909 Nr. 6106 Epitr., prin aceasta să publică licitațiune minuendă, pentru a se da în întreprindere adoptarea radicală a bisericești din comuna bisericească gr. ort. Nădăștia superioară, protopresbiteratul Hunedoarei.

Licitațiunea se va ține în 20 Martie 1911 (2 Aprilie n.) la casa parohială din Nădăștia superioară, având a se începe la 10 oare a. m.

Prețul de strigare este de 6952 coroane 80 fil. după care sumă sunt a se depune 10% ca vadiu în bani gata sau hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese și condițiunile de licitare, precum și alte informațiuni, se pot afla la oficiul parohial din Nădăștia superioară.

Comitetul parohial își rezervă, dreptul de a da în întreprindere zidirea aceluia dintre minus oferenti, în care va avea mai multă garanție.

Nădăștia-superioară, la 20 Februarie 1911.

Comitetul parohial:

George Popoviciu Alesandru Oh'chidean
paroh-președinte. notar.

Ad. Nr. 190/909. Văzut:

Avram P. Păcurariu.
protopresbiter.

Nr. 85/911.

[116] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh și a unui post de capelan permanent, de nou sistemizat, în comuna bisericească de clasa I, Vidra de sus, protopresbiteratul Câmpenilor, după aprobarea consistorială Nr. 2826/911, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt: pentru paroh întregirea dotării dela stat și jumătate din venitele parohiale; și pentru capelan: jumătate din venitele parohiale și ajutorul dela stat pentru capelani. Din acestea trebuie să dea ambii preoți ajutorul de cor. 300 anual fostului paroh Vasile Gomboș.

Doritorii de a ocupa postul acesta să trimită în timpul deschis la subscrisul oficiu rugărilor lor concursuale cu documentele recerute și să se prezinte, conform regulamentului la biserică, spre cunoaștere, cântare servire ori predicare.

Câmpeni, 28 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiter al tractului parohial.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 880—1910 prot.

[114] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a Proștea, protopresbiteratul Agnitei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima anunțare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Petenții să-și trimită rugăările împreună cu documentele de lipsă după normele în vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiter al și cu prealabila înouviințare a acestuia să se prezenteze în vre o Duminecă ori sărbătoare la biserică spre a cânta și cuvânta eventual a celebra.

Agnite, 31 Decembrie 1910.

Oficiul protopresbiter gr. or. român al Agnitei, înțeles cu comitetul parohial concurent.

Ioachim Muntean
protopresbiter.

Nr. 221/911.

[108] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala conf. gr.-or. română din Gusu, tractul Mercurei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

a) Salar 600 coroane din repartitie dela popor;

b) cuartir, lemne și grădină în natură;

c) întregirea salariului la 1000 cor. se va cere dela stat după alegere, iar îndreptățire la cuincuenale va avea numai după 5 ani servii fără întrerupere la această școală.

Învățătorul ales e îndatorat să cultive grădina școlară, să țină școală de repetiție și să instrueze elevii în cântările bisericești având a cânta Duminecă și în sărbători la liturgie.

Reflecții au să se prezinte la biserică în termenul deschis, spre a face cunoștință cu poporul.

Gusu, 14 Martie st. n. 1911.

Pentru comitetul parohial gr.-or.:

Stefan Medesin
par-prez.

Dumitru Bulmez
notar.

Vidi:

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 145/911.

[92] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos însemnate să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume:

1. Preșmer, un post de învățător, cu salar anual de 1.000 cor., și anume 600 cor. dela biserică, iar restul din ajutorul ce se va cere dela stat. Cuartir natural dela biserică. Cuincuenalele legale dela stat.

Dela competenți se cere să cunoască bine muzica vocală și instrumentală, ca fiind ales să poată forma cor cu tinerimea, și la caz că se va putea forma orhestră să o conducă.

Să instrueze și în școala de repetiție Duminecă și sărbătoarea să cânte cu elevii în biserică; iar după abdicerea cantorului actual, va avea să îndeplinească toate funcțiunile de cantor în și afară de biserică cu săptămâna.

La cuincuenale e îndreptățit numai după ce va servi neîntrerupt 5 ani de zile în această comună.

2. Tărlungeni, un post cu salar de 1.000 cor. și anume: 350 cor. din repartitie pe popor, 250 cor. dela cantorat, iar restul de 400 cor. precum și cuincuenalele prescise de lege se vor cere dela stat.

Învățătorul ales e dator să provadă și serviciul de cantor, alternativ cu celălalt învățător.

Ceice doresc a ocupa unul din aceste posturi se vor prezenta în una din Dumineci sau sărbători în biserică spre a se prezenta poporului și spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericești, având aleși să fie și în structorii și conducătorii cântărilor liturgice.

Concursele instruite cu toate documentele cerute de regulamentul școlar, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiter al în termenul indicat.

Cele intrate după termen, precum și acelea din cari lipsește v'r'un document recerut de regulamentul școlar, nu se vor lua în considerare.

Brașov, în 22 Februarie 1911.

Oficiul protopresbiter al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetele parohiale concurențe.

Ioan Hamsea
adm. prot.

„Plugariul”,

instituit de credit și economii societate pe acții în Săcădate, aduce la cunoștință și pe calea aceasta, că în sensul concluzului direcțiunei ddo 16 Martie a. c. acordează următoarele interese la depuneri pe lângă solvirea contribuției erariale: până la 1000 cor. 5%, dela 1000—5000 cor. 5½%, iar dela 5000 cor. în sus precum și fundațiunilor bisericești și școlare 6%.

Săcădate, în 26 Martie 1911.

(122) 1—2

Direcțiunea.

La librăria Ier. Preda, Făgăraș, se primește per 15 Aprilie stil nou

Un practicant (calfă)

pe lângă condițiile cele mai favorabile. Cunoașterea limbei maghiare e neapărat de lipsă. (118) 2—3

O moară de benzin

cu două pietri, motorul 18 cai putere, provăzută cu toate necesariile, e de vânzare din mână liberă.

Doritorii au a se adresa la dl Petru Monda, Sibiu, Târgul vitelor Nr. 4. (109) 3—3

La

Librăria arhidiecezană

se află de vânzare

Octoihul-mare

cu litere cirile.

Prețul cor. 25.—.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [101] 3—52

Telefon 172.

Revista Modei

— este o foarte elegantă și bogat ilustrată publicațiune de mode feminine, scrisă în limba românească și executată artistic cu o splendidă copertă în culori.

Revista Modei

— are dări de seamă a modei din Paris, Viena, Londra și Berlin cu ultimele creațiuni pentru Toalete și Costume de dame, Rochi de bal, salon, nuntă, vizită și stradă, Pălării și gâteli de cap, Jachete, Capoad, Matineuri, etc. (117) 2—3

Revista Modei

— se ocupă și de Moda copiilor, broderii, dantele, lucru de mână, lingerie, monograme și diferite industrii casnice.

Revista Modei

— cuprinde și o aleasă materie literară, cronici feminine, anecdote, rețete și sfaturi, un foileton, jocuri distractive, etc.

— apare de două ori pe lună. Fiecare număr conține drept supliment gratuit, un tipar croit în mărime naturală.

Abonamentul: 3 luni Cor. 4-50, 6 luni Cor. 8-50, 1 an Cor. 16.—.

— La cerere se trimite un număr de probă gratis și franco. —

Depozitul general la Administrația ziarului Adevărul București, unde se primesc și abonamentele.

Altoi de viță puternică

nobilă americană, cioplită ori cu rădăcină.

Fiecare viticultor, care are lipsă de viță puternică, liberă de peronosporă, bogat în rădăcină și bine încreșcută — pentru altoire, — să se adreseze cu toată încrederea la școala de viticultură d n Reichesdorf, proprietar Simon Nemenez, posta Riomfalva, unde cu prețurile cele mai moderate se află materialul cel mai bun de plantat.

Mare depozit din calitățile cele mai bune, pentru struguri de vin și masă.

Simon Nemenez,

posesorul primei școle de vierit din Reichesdorf Nr. 121 posta Riomfalva.

Cataloage la cerere gratuit și franco!

(360) 42—

Viță de vie altoită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscută și solida firmă:

Prima plantatiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: **FR. CASPARI**, Mediaș Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog gratuit!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare posesor de vie a și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. [383] 25—25